

רעפ 57335-02-25 - ורה בטומיאשוילי נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 57335-02-25

לפני: כבוד השופט חאלד כבוב

המבקשת: ורה בטומיאשוילי
נגד

המשיבה: מדינת ישראל
בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כבוד השופטים ד' מרשק מרום, מ' תמיר ו-מ' אבן חן) בעפ"ג 51069-06-24 מיום 27.01.2025

בשם המבקשת:

החלטה

זוהי בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כבוד השופטים ד' מרשק מרום, מ' תמיר ו-מ' אבן חן) בעפ"ג 51069-06-24 מיום 27.01.2025, בגדרו נדחה ערעור המבקשת על גזר דינו של בית משפט השלום בראשון לציון (כבוד השופט ט' ענר) בת"פ 17967-10-20 מיום 03.06.2024.

תמצית העובדות והשתלשלות ההליכים

1. הרקע לפרשה מושא עניינו פורט בפסק דין של בית משפט זה (השופטת ד' ברק ארז) בע"פ 49103-09-24 מיום 29.09.2024, בגדרו הוחלט להורות על עיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל שנגזר על המבקשת. משכך, די אם יצוין כי המבקשת, אשר עבדה בעת הרלוונטית כעובדת ניקיון בנמל התעופה בן גוריון, הכניסה עשרות נתינים זרים לישראל שלא כדין, ומבלי שעברו בביקורת הגבולות. ביום 31.05.2022 המבקשת הורשעה, על-פי הודאתה, בעבירות של סיוע לניסיון להפרת הוראות חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן: חוק הכניסה לישראל); קשירת קשר לעוון; וסיוע לניסיון לקבלת דבר במרמה. בנוסף, ביום 18.07.2023 הורשעה המבקשת, גם כן על-פי הודאתה בעובדות כתב אישום מתוקן שהוגש נגדה בהליך נוסף בגין מסכת אירועים דומה (ת"פ 51757-09-22), בשלוש

עבירות של סיוע להפרת הוראות חוק הכניסה לישראל; שתי עבירות של קבלת דבר במרמה; ושלוש עבירות של קשירת קשר לעשות עוון. יודגש כבר עתה, כי העבירות המפורטות בכתב האישום הנוסף בוצעו לאחר שהמבקשת פוטרה והוגש נגדה כתב האישום הראשון; כאשר שיטת הפעולה להברחת הנתינים הזרים כללה, בין היתר, את הסעתם מנמל התעופה בן גוריון ברכבה של המבקשת על-ידיה.

2. לאחר ששני ההליכים אוחדו, נגזר, ביום 03.06.2024, דינה של המבקשת. נקבע כי מתחם הענישה באישום הראשון נע בין 18 לבין 36 חודשי מאסר; ואילו מתחם הענישה באישום הנוסף נע בין 12 לבין 24 חודשי מאסר. בסופו של דבר, ובשים לב לנסיבותיה האישיות של המבקשת, הוחלט לגזור את דינה בסמוך לרף התחתון של המתחמים; כך שבסופו של יום נגזרו עליה, בין היתר, 30 חודשי מאסר בפועל וקנס בסך 50,000 ש"ח.

3. המבקשת ערערה על גזר הדין וטענה, בין היתר, כי העונש שנגזר עליה חורג מהמקובל בשים לב לנסיבותיה וחלקה בביצוע העבירות, וכי יש לאפשר לה לחזור בה מהודאתה מחמת כשל בייצוג והיעדר רצון חופשי בעת מסירת ההודאה. ביום 27.01.2025 נדחה ערעורה ובית המשפט המחוזי קבע, תחילה, כי אין כל בסיס לטענה כי יש לאפשר למבקשת לחזור בה מהודאתה. בתוך כך נקבע, כי המבקשת לא עמדה, ולו בקירוב, ברף הראייתי הנדרש לצורך הוכחת טענת כשל בייצוג. כאשר, "נראה כי ה[מבקשת] זכתה לייצוג הולם על ידי עורכי דינה, אשר פעלו עבורה בשקידה ראויה לאורך כל הדרך, הציגו בפניה את חומרי החקירה והפסיקה הרלוונטית, הסבירו לה בשפתה את הסיכונים והסיכויים מולם היא עומדת והצליחו להגיע בעניינה להסדר טיעון הכולל מחיקת חמישה אישומים והסכמה מראש להפניה אל שירות המבחן במסגרת הטיעונים לעונש". כן נקבע, כי המבקשת לא הציגה כל ראיה לכך שהודאתה לא ניתנה באופן חופשי ומרצון, כאשר היא "הודתה בפני בית המשפט קמא, שלוש פעמים בביצוע העבירות המיוחסות לה, בדיונים בבית המשפט נכחו מתורגמנית לשפה הגיאורגית וכן עורכי דינה אשר דוברים את השפה הגיאורגית [...] מעיון בפרוטוקולי הדיון עולה באופן ברור כי ה[מבקשת] הבינה את המתרחש ובחרה להודות במעשים המיוחסים לה במסגרת הסדר הטיעון, אשר נחתם לאחר מו"מ ממושך אותו ניהלה באמצעות באי כוחה [...] הודאת ה[מבקשת] בפני שירות המבחן וההסברים אותם מסרה לעניין המניע לביצוע העבירות, מצביעים באופן ברור על כך שהיא הבינה את המעשים המיוחסים לה בכתב האישום, נטלה עליהם אחריות והביעה חרטה". עוד הודגש, כי מועד ניסיונה לחזור בה מהודאתה, קרי לאחר שניתן גזר הדין בעניינה, מהווה צעד טקטי שנועד לסכל את תוצאות ההליך.

עוד נמצא כי העונש שנגזר על המבקשת ראוי, תוך שהודגש כי היא פגעה פגיעה חמורה בערך הפיקוח והשליטה על הנכנסים למדינת ישראל, באופן שיצר "פרצה ביטחונית חמורה בשער הכניסה המרכזי של מדינת ישראל" - כך שמידת החומרה של הפגיעה בערכים המוגנים גבוהה. הודגש, כי המבקשת הורשעה ברצף של מקרים, בהם חזרה פעם אחר פעם על התנהגותה בהכניסה למעלה מעשרים נתינים זרים, ללא היתר, לתחומי המדינה. כל זאת, מתוך בצע כסף ותוך ניצול האמון שניתן בה כעובדת בנמל התעופה בן גוריון. בנוסף לכך הודגש, כי חומרה יתרה נלמדת מכך שגם לאחר שהמבקשת

נתפסה, פוטרה מעבודתה והועמדה לדין - היא לא חדלה ממעשיה, וחזרה לבצע את העבירות בגינה הורשעה בכתב האישום הנוסף.

זאת ועוד, בית משפט קמא דחה את הטענה שהועלתה על-ידי המבקשת, כי שגה בית משפט השלום בהחלטתו שלא להפנותה לשירות המבחן פעם נוספת, תוך שצוין כי "בעניינה של ה[מבקשת] הוגשו שלושה תסקירים, שירות המבחן הגיע למסקנה כי לא ניתן להפנות את ה[מבקשת] אל טיפול מתאים נוכח העובדה שלא קיימת מסגרת מתאימה לטיפול בשפה הגיאורגית ובשל העובדה שה[מבקשת] אינה פנויה רגשית להליך טיפול מעמיק. בנסיבות אלה שירות המבחן לא בא בהמלצה שיקומית בעניינה". עוד צוין, כי בתסקיר האחרון שהוגש בעניינה הובהר כי "ה[מבקשת] ניתקה כל קשר עם שירות המבחן ולמרות שנעשו מספר ניסיונות לא הצליחו להיפגש עמה והיא לא יצרה קשר עם שירות המבחן". כן נקבע, בבחינת למעלה מהצורך, כי "אין מדובר במקרה המתאים לחלופה שיקומית, נוכח העבירות בהן הורשעה ה[מבקשת], ונסיבות ביצוען, כאשר כיום הוברר, שהיא אינה לוקחת אחריות על מעשיה".

הבקשה לרשות ערעור

4. מכאן הבקשה שלפניי. בגדרה נטען, בעיקרם של דברים, להיעדר אחידות בענישה, נוכח עונשה של נאשמת נוספת בפרשה, שנגזר עליה ביום 06.01.2025 על-ידי בית משפט השלום בראשון לציון (כבוד השופטת ט' אוסטפלד נאוי) בת"פ 51757-09-22, והועמד על 14 חודשי מאסר בפועל וקנס של 35,000 ש"ח; כי גם במנותק מהאחרונה הענישה שנגזרה על המבקשת מחמירה בצורה חריגה ומעבר לראוי; כי המבקשת סועדת את בעלה, אשר סובל מנכות; וכי לא ניתנה למבקשת הזכות לקבל טיפול הולם משירות המבחן בשל קשיי שפה. בשולי הדברים, ציינה המבקשת את טענתה בדבר רצונה לחזור בה מההודאה; אך בה בעת זנחה טענה זו בציינה כי: "בשלב הדיוני הנוכחי, ולאחר שכבוד בית המשפט המחוזי הביע דעתו כי סיכויי קבלת הבקשה לחזרה מההודאה קלושים ביותר, בחרה ה[מבקשת] שלא לעמוד על עמדתה".

דיון והכרעה

5. דין הבקשה להידחות.

6. כידוע, בקשה לרשות ערעור ב'גלגול שלישי' שמורה למקרים חריגים, בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים או בנסיבות המקימות חשש לעיוות דין, או אי צדק חמור שנגרם למבקש (ראו למשל: רע"פ 5011/24 בן יהוד נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (22.07.2024)). ואולם, הבקשה שלפניי נטועה כולה בנסיבות המקרה הפרטני. כן יובהר, כי לא מצאתי שהמקרה שלפניי מעורר חשש לעיוות דין או אי צדק חמור.

7. ראשית, אדרש לטענה בדבר אי אחידות בענישה. כידוע, עיקרון האחידות בענישה, הוא עיקרון חשוב אך הוא איננו חזות הכול. מדובר בשיקול אחד מיני רבים אותם נדרש בית המשפט לשקול בעת מתן גזר הדין; כאשר יש לקחת בחשבון גם את המסכת העובדתית הרלוונטית לכל נאשם ואת נסיבותיו האישיות,

שעה ששוני רלוונטי באחד מאלה יכול להצדיק, אך לא מחייב, הבחנה גם בין נאשמים שהורשעו במסגרת אותו כתב אישום (להרחבה ראו: ע"פ 6527/23 מדחת נ' מדינת ישראל, פסקה 11 לחוות דעתי (12.01.2025)). בענייננו, הייתה הצדקה ברורה להטלת עונש חמור יותר על המבקשת. כפי שהבהיר בית משפט השלום בעת גזירת עונשה של הנאשמת הנוספת, דווקא בשים לב לעיקרון האחידות בענישה - אין לגזור גזירה שווה על הנאשמות, זאת משום שהמבקשת "צירפה הליך זה להליך אחר, החמור לא פחות [...] כך שצירופם של שני הליכים חמורים כל אחד כשלעצמו, מלמד על חומרה רבה מצטברת, ואין ללמד מעונשה הסופית של ה[מבקשת] ל-30 חודשי מאסר, על עונשה של הנאשמת 2 [...]". מסקנה זו - בדין ובעובדות יסודה.

8. הגם שהובהר כי המבקשת אינה עומדת על טענותיה ביחס לבקשתה לחזרה מהודאה - יובהר כי ממילא אין בהן דבר. בית המשפט המחוזי התייחס לטענותיה במישור זה ודחה אותן באופן מפורט ומנומק, שלא מותר ספק כי היא לא עמדה בנטל הנדרש להוכחת התקיימותן של עילות אלו; וזאת בפרט בצל העיתוי הטקטי של בקשתה לחזרה מהודאה - לאחר מתן גזר הדין (להרחבה ראו למשל: רע"פ 1348-02-25 זאיד נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (19.02.2025), והאסמכתאות שם).

9. בכל הנוגע לטענות המבקשת בדבר חומרת עונשה יובהר, כי לא נעלמו מעיני נסיבותיה האישיות שלה ושל משפחתה, בפרט בעלה. ברם, הלכה פסוקה היא כי כאשר בקשה לרשות ערעור נסובה על חומרת העונש, רשות תינתן כאשר הוכח שהעונש שנגזר חורג, באופן קיצוני, ממדיניות הענישה המקובלת או הראויה (ראו, מיני רבים: רע"פ 5556/24 קרוואני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (09.07.2024)). בראי חומרת העבירות שבוצעו על-ידי המבקשת, כמתואר לעיל, לא שוכנעתי כי המבקשת עמדה בנטל כבד זה.

10. גם הטענות המופנות כלפי שירות המבחן, אין בהן כדי להצדיק את המבוקש. הגם שטוב יעשו הנוגעים בדבר אם יתנו דעתם להיעדר הליכי טיפול בשפה הגיאורגית; בענייננו, די אם אשוב ואציין, כפי שהודגש על-ידי בית משפט קמא, כי הוגשו בעניינה של המבקשת שלושה תסקירים; מהם עולה כי המבקשת לא שיתפה פעולה עם שירות המבחן, וניתקה כל קשר עמו (להרחבה על אודות השיקולים המנחים בהחלטה להסתייע בתסקיר שירות המבחן בטרם גזירת הדין ראו: רע"פ 50051-11-24 אל פראונה נ' מדינת ישראל, פסקאות 16-20 (28.11.2024)).

11. בקשת רשות הערעור נדחית בזאת.

ניתנה היום, כ"ח שבט תשפ"ה (26 פברואר 2025).

חאלד כבוב
שופט